

Escoles d'evidència

La recerca per a la millora educativa

Una estratègia per **promoure i transferir el coneixement** i l'**avaluació** als centres i a les polítiques educatives, amb l'objectiu de lluitar contra les **desigualtats en educació**.

Sra. Mar Camacho

**Directora General d'Innovació, Recerca i Cultura
Digital del Departament d'Educació de Catalunya**

Referents normatius

L'Eix 1 explicita que un país cohesionat amb drets i oportunitats per a tothom té per objectiu enfortir el model d'escola catalana, i desplegar l'actuació de promoure la innovació i **la recerca en educació** per tal d'extreure **evidències científiques** que informin la presa de decisions i les polítiques educatives, i contribueixin a la millora del sistema educatiu.

Objectiu prioritari del sistema educatiu català per al curs 2019-2020

Desenvolupar un sistema educatiu cada vegada més competencial, amb una capacitat d'adaptació als canvis constants, que situï l'alumne com a protagonista actiu del seu procés d'aprenentatge i com a ciutadà crític en una societat democràtica.

Línies estratègiques del Departament d'Educació relacionades amb la recerca educativa

Estendre la **innovació en el procés d'ensenyament i aprenentatge, amb base científica**, i amb l'impuls de la **cultura avaluadora, com a motor de millora i de transformació educativa**.

Reforçar **l'autonomia dels centres per construir projectes adaptats a cada realitat** amb l'acompanyament i suport de l'Administració educativa.

Generar les condicions necessàries per assegurar la inclusió i **combatre la segregació** amb l'objectiu de garantir el dret a l'educació en igualtat d'oportunitats i eliminar radicalment tot tipus de violència.

Una aposta del Departament d'Educació per a la recerca en educació

Una aposta de sistema per la promoció i l'ús de l'evidència i la recerca en el camp de l'educació. Aquesta aposta representa l'inici d'una nova etapa en la manera de fer política del Departament, on es vol fer del coneixement científic un motor de millora de les pràctiques i les polítiques educatives.

Posar **l'evidència sobre allò que funciona en educació** al servei de les polítiques educatives i de les escoles; l'evidència empírica més rigorosa i alhora connectada amb les necessitats del sistema, els centres i els docents.

Apropant **l'evidència a la pràctica educativa** es vol afavorir la millora de l'educació, especialment de l'alumnat amb més dificultats, i reduint així les desigualtats educatives.

Amb aquest estratègia, Catalunya fa un salt en l'articulació d'un ecosistema que aplegui el conjunt **d'agents educatius i els grups de recerca** de les universitats que ja hi treballen, promovent i reconeixent el **talent acadèmic** que existeix al país i posant-lo al servei de la millora de l'educació a Catalunya.

Creació del Servei de Recerca Educativa

Missió

Teixir aliances entre les universitats i altres institucions de recerca amb els centres docents per impulsar una cultura de la recerca educativa en el sistema educatiu català

Visió

Esdevenir un agent mobilitzador de coneixement que contribueixi a la presa de decisions en matèria de política educativa

Valors

Treball relacional-col·laboratiu, qualitat i rigor, sostenibilitat i transparència

Universitats

SRE

Centres educatius
com a motors de canvi

Recerca acadèmica

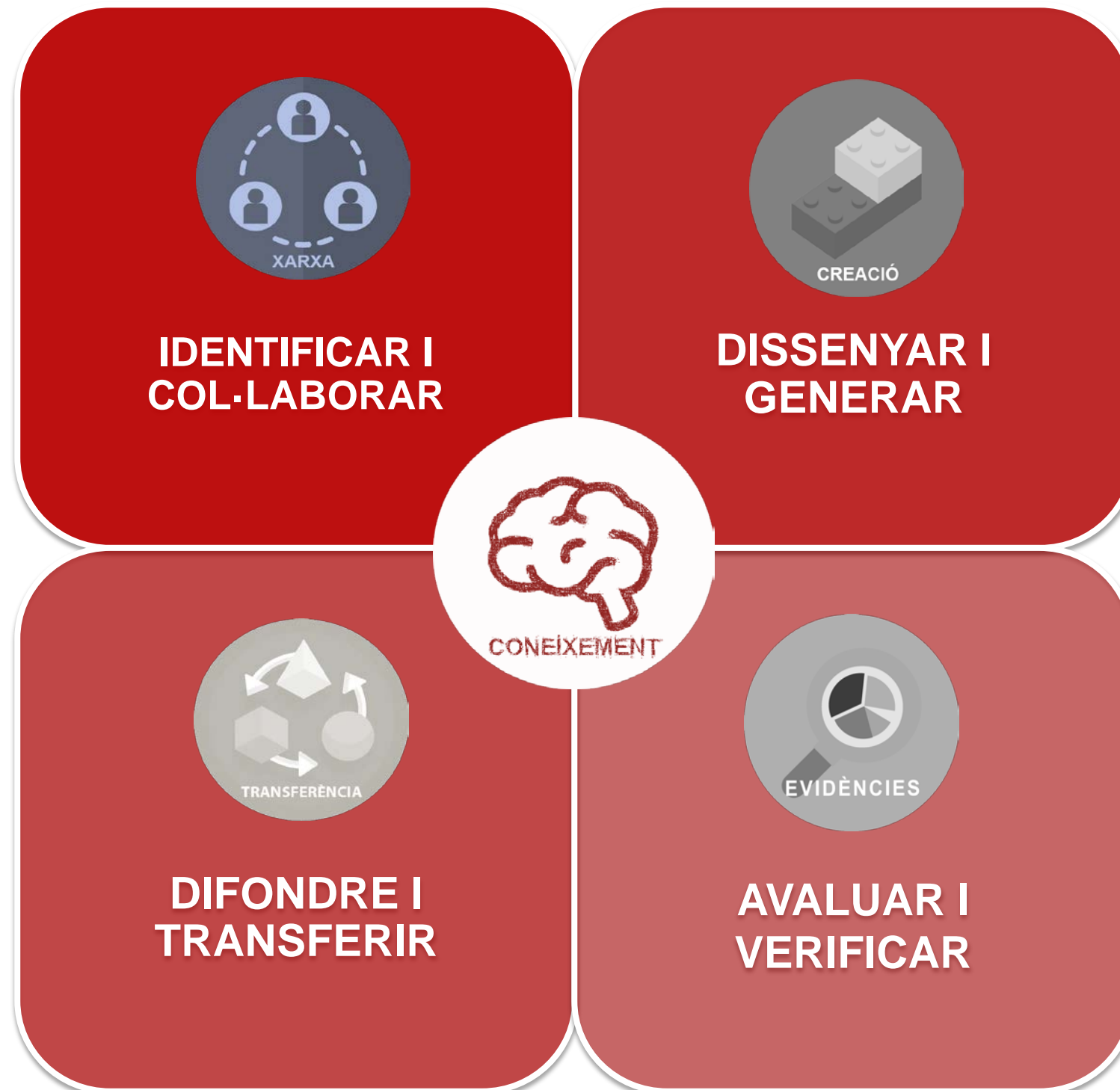
Pràctica educativa

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació
**Direcció General d'Innovació,
Recerca i Cultura Digital**

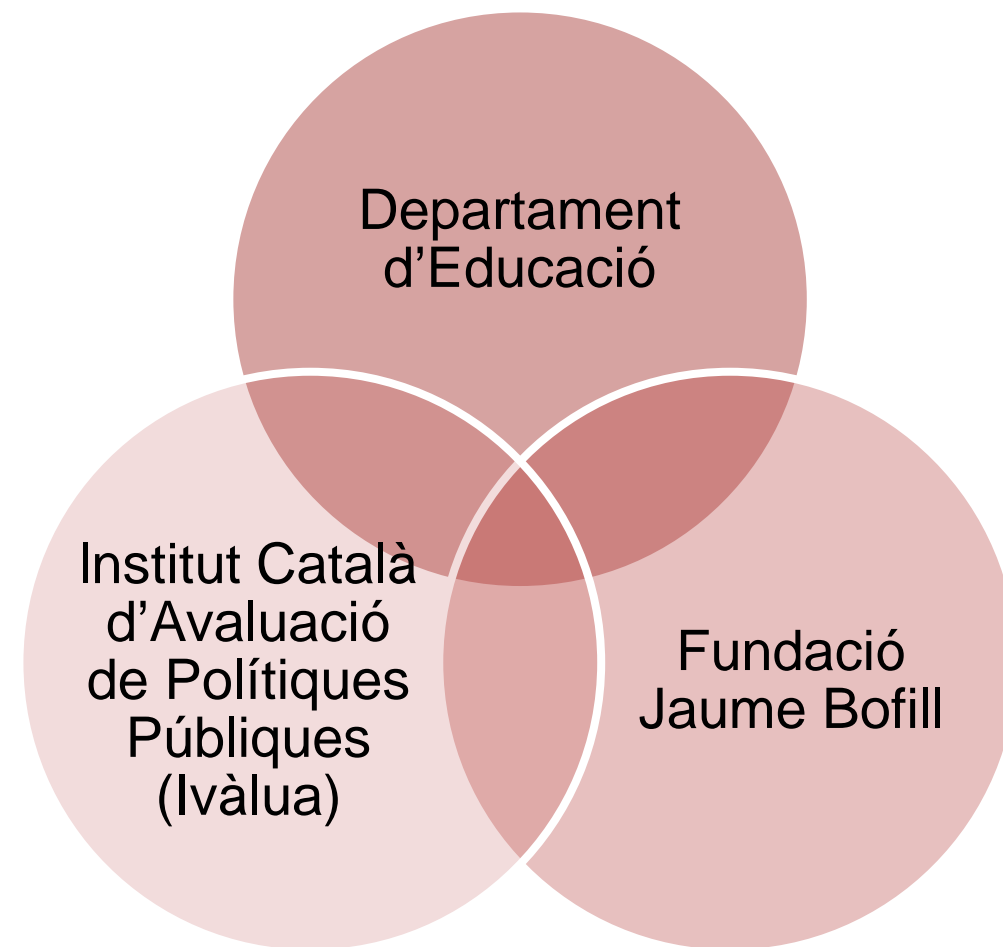

Generar un **ecosistema** que recolzi el paper dels grups de recerca i alhora els aproximí en una estratègia conjunta de producció i aprofitament de coneixement.

És un objectiu de **responsabilitat pública** mobilitzar el millor coneixement disponible sobre el funcionament de pràctiques educatives i generar-ne de nou mitjançant l'avaluació.

Escoles d'evidència: La recerca per a la millora educativa

Finalitats de l'estratègia:

- Impulsar la cultura de l'educació fonamentada en evidències als centres educatius.
- Incentivar el vincle entre grups de recerca-centres educatius i millorar l'educació a partir de l'evidència contrastada.

En aquesta iniciativa, el **Departament d'Educació** recull l'experiència de recerca portada a terme pel projecte **“Què funciona en educació? Evidències per a la millora educativa”** impulsat conjuntament per Ivàlua i la Fundació Bofill. Aquest coneixement s'adequarà als objectius departamentals i es transferirà al sistema mitjançant l'apoderament dels centres i xarxes educatives i diferents accions de disseminació.

Per què és necessari?

Perquè existeix una **distància** entre el **coneixement**, d'una banda, i la **pràctica i política educatives**, de l'altra

S'innova molt, s'avalua poc. Administracions i escoles impulsen nombrosos programes per resoldre els reptes en l'àmbit de l'educació, però sovint no es disposa d'evidències sobre la seva efectivitat. L'avaluació i la recerca educativa requereix recursos tècnics i econòmics

Es desconeixen els resultats de les investigacions. Els resultats de la recerca i l'avaluació d'intervencions educatives freqüentment no arriben als agents educatius

Hi ha una certa desconfiança envers el coneixement acadèmic, per manca d'un marc i espais d'intercanvi entre recerca i món educatiu.

Tot plegat resulta en:

Polítiques tenen poc en compte el coneixement

Professionals poc apoderats

Una pèrdua d'oportunitats de millora i de modernització del sistema educatiu

Per què és necessari?

L'estratègia **Escoles d'evidència** ens ha de permetre fer tres grans salts:

D'una investigació que ha tingut poca incidència en la pràctica i política educativa...

...a una investigació **connectada amb la pràctica**, que contribueix a fer més eficaces les intervencions educatives.

D'uns professionals de l'educació amb desconnectats de l'evidència científica...

...a uns professionals de l'educació que **tenen les eines** per desenvolupar intervencions educatives d'impacte.

D'uns processos de presa de decisions basats en la intuïció i la tradició...

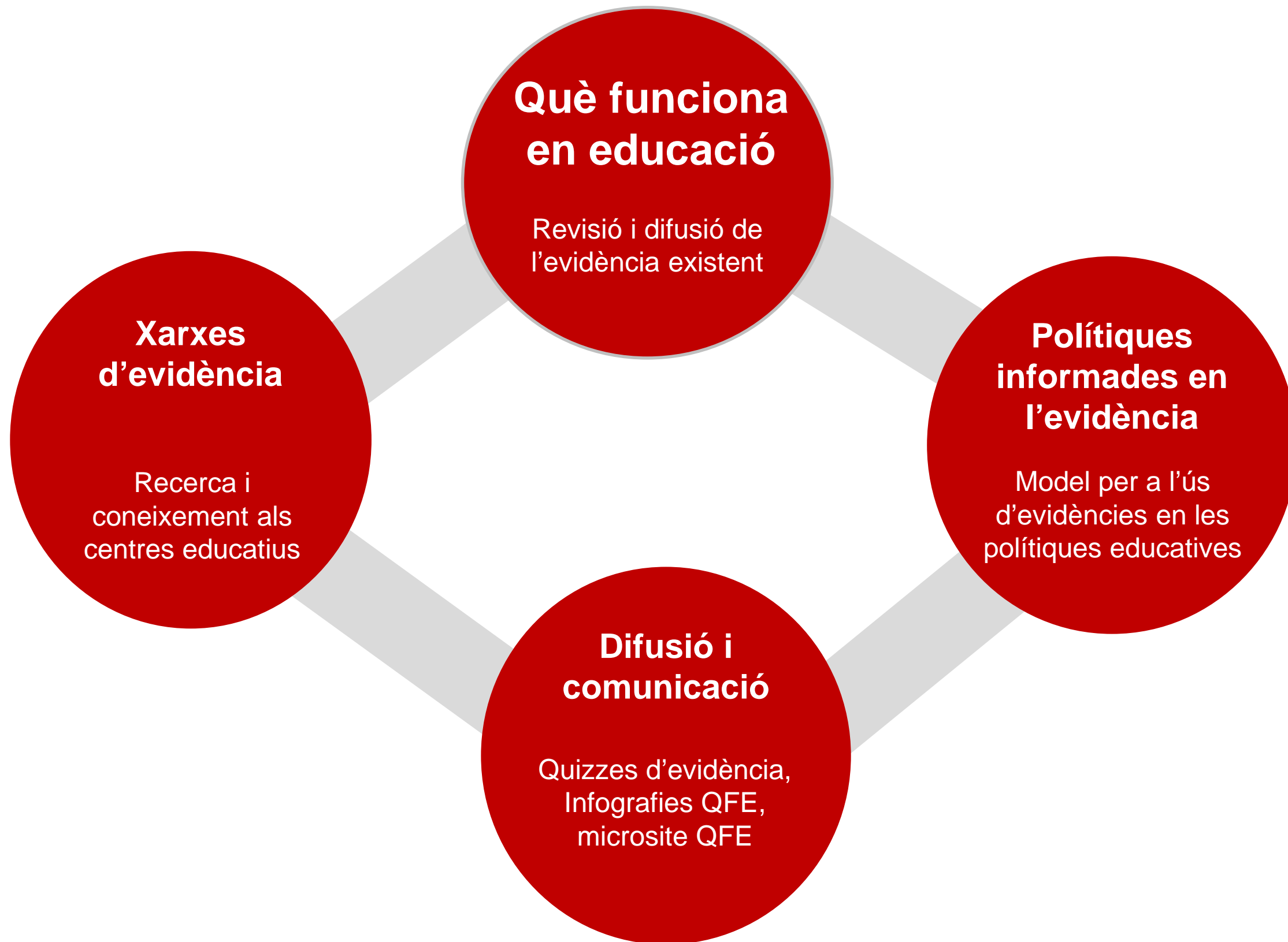
...a uns processos de presa de decisions que **aprofiten el coneixement** generat per la recerca nacional i internacional.

Quins objectius té?

1. Transferir, mobilitzar i generar **evidències i resultats de recerca** sobre polítiques i pràctiques en l'àmbit educatiu, sobre la seva efectivitat i eficiència
2. Crear espais i oportunitats d'intercanvi i de **transferència de coneixement** sobre què funciona en la millora de l'educació, on els **grups de recerca educativa** siguin protagonistes
3. Promoure la cultura de la **recerca i l'avaluació rigorosa** dins l'Administració i la comunitat educativa, tot connectant els **processos de presa de decisions** amb les tendències internacionals *evidence-based/informed* i *what works*

La finalitat del projecte és la **millora de l'educació i les oportunitats educatives** i la neutralització dels efectes de les **desigualtats** socials i econòmiques.

Com s'estructura?

Sr. Marc Balaguer

**Director Executiu de l'Institut Català d'Avaluació
de Polítiques Públiques**

Què funciona en educació?

Una iniciativa per difondre què sabem sobre l'efectivitat de les intervencions educatives

Què és el Què funciona en educació?

Què funciona en educació (QFE) és una iniciativa que persegueix:

- a) Recollir i revisar **evidència internacional i nacional** sobre el funcionament i l'efectivitat de les intervencions educatives.
- b) Sintetitzar aquesta evidència i presentar-la en format **divulgatiu**.
- c) Posar l'evidència al **debat públic** i al servei de la **comunitat educativa**.

La iniciativa **Què funciona en educació** es concreta en un seguit d'**articles de revisió** d'evidències, acompanyats de **seminaris** d'experts i **fòrums** de debat públic

En què consisteix?

En què consisteix?

- **Publicació periòdica (online)** d'informes de revisió d'evidències sobre l'efectivitat de diferents **intervencions educatives**
- **Metodologia:**
 - **4 informes anuals** en català, castellà i anglès
 - Selecció d'evidències d'**impacte** (avaluacions rigoroses)
 - Cerca **sistemàtica** (estàndards internacionals)
 - Temes escollits en funció de la **vigència dels reptes** a Catalunya i de l'**interès d'institucions** en el desenvolupament de polítiques i programes
 - Focus en els resultats educatius de l'**alumnat més vulnerable**

En què consisteix?

- Programació de seminaris amb **experts** i **stakeholders** vinculats amb els temes treballats: **administració, centres educatius, tercer sector, universitat...**
- **Objectiu:** aterrar a la realitat catalana les conclusions dels informes d'evidències i extreure **línies d'acció futures**

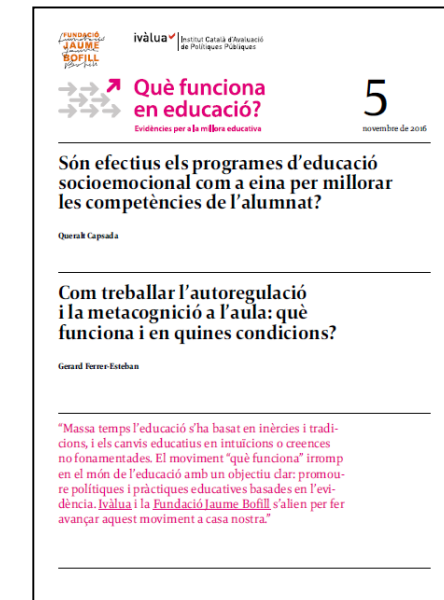
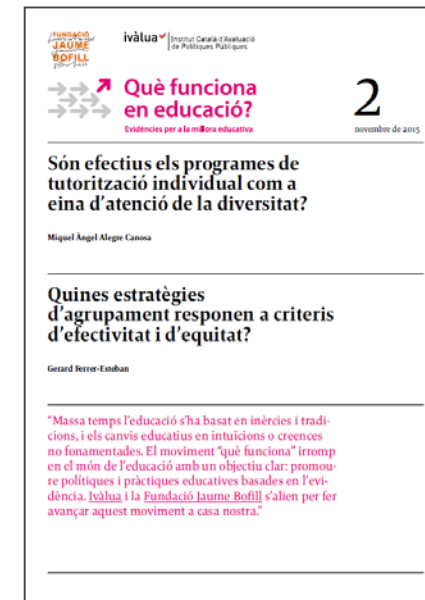
En què consisteix?

- **Fòrums oberts** a la **comunitat educativa**, agents i persones interessades en els temes tractats als informes i seminaris d'evidències
- **Jornades internacionals** per debatre a fons temes d'especial rellevància. Amb la participació de: **ponents internacionals** i **actors "locals"** (administració, tercer sector i universitat)

La trajectòria

Ivàlua i la Fundació Jaume Bofill han treballat des de 2015 en l'elaboració de síntesis d'evidència dutes a terme per persones expertes en educació i en l'organització de seminaris i jornades amb agents clau de l'àmbit educatiu català i experts internacionals.

2015 i 2016

- És recomanable implantar **incentius salarials per al professorat** vinculats amb el rendiment acadèmic dels estudiants?
- Són efectius els programes de **tutorització individual** com a eina d'atenció a la diversitat? / Quines **estratègies d'agrupament** responen a criteris d'efectivitat i d'equitat?

- Serveixen els **programes d'estiu** per millorar els aprenentatges i els resultats educatius dels alumnes?
- Quin impacte tenen les **activitats extraescolars** sobre els aprenentatges dels infants i joves?
- Programes **d'educació socioemocional** i de **competències autoregulatives** i metacognitives a l'aula: funcionen?

La trajectòria

2017

- Són les **beques i els ajuts** efectius de cara a la continuïtat i millora dels resultats educatius a primària i secundària?
- **Polítiques de tria i assignació d'escola:** quins efectes tenen sobre la **segregació**?

- El **lideratge de centre** afecta el rendiment acadèmic dels alumnes?
- És l'**avaluació** un mecanisme de millora del rendiment escolar?

2018

- Els **programes conductuals** milloren les actituds i els resultats de l'alumnat?
- Els programes per fomentar la **implicació parental** en l'educació serveixen per millorar el rendiment escolar?

- Quin impacte tenen els programes d'orientació i assessorament en els alumnes?
- La **inspecció** de l'educació: quins models funcionen millor?

La trajectòria

2019

- Adaptacions i diversificacions curriculars com a formes d'atenció a la diversitat
- Treball per projectes i centres d'interès
- Desenvolupament professional del professorat: com aconseguir docents més preparats, motivats i efectius
- Programes de prevenció de l'absentisme escolar

La trajectòria

Els informes de revisió d'evidència són elaborats per professionals de la investigació amb expertesa en l'àmbit de l'educació.

Miquel Àngel Alegre Canosa

Doctor en Sociologia (UAB)
Cap de projectes de la Fundació Jaume Bofill

Queralt Capsada

Doctora en Sociologia (UPF)
Investigadora del Departament de Sociologia de la Universitat de Durham

J. Oriol Escardíbul

Doctor en Economia (UB)
Professor a la UB i investigador de l'Institut d'Economia de Barcelona i del Grup Interdisciplinar de Polítiques Educatives

Mauro Mediavilla

Doctor en Economia (UB)
Professor a la UV i investigador a l'Institut d'Economia de Barcelona

Gerard Ferrer Esteban

Pedagog i Sociòleg
Investigador a la Fundació Giovanni Agnelli

Sheila González Motos

Doctora en Polítiques Públiques i Transformació Social (UAB)
Docent i investigadora a la UAB

Álvaro Choi de Mendizábal

Doctor en Economia (UB)
Professor a la UB

Polítiques informades en l'evidència

Un model per dur l'evidència al disseny de les
polítiques educatives

Què són les Polítiques informades en l'evidència?

Polítiques informades en l'evidència (PIE) és una iniciativa que persegueix:

- a) Induir **canvis reals en el procés de presa de decisions en matèria de política educativa**, afavorint l'ús d'evidències i la generació de coneixement rigorós.
- b) Articular la relació **entre universitats** i grups de recerca, d'una banda, i **Departament d'Educació**, de l'altra, en moments estratègics del cicle de disseny i avaluació de polítiques.
- c) Contribuir a una estratègia global de **suport i promoció de l'avaluació i la recerca en educació**. Aquesta estratègia vincularia a un conjunt ampli de **persones i institucions** en favor d'aquest objectiu i cercaria el compromís **del Departament d'Educació** en la seva execució.

La iniciativa de les PIE es concreta en el disseny i implementació d'un **procés deliberatiu** que ha de culminar en:

- **Document estratègic (blueprint)** per a l'ús d'evidències en educació, assumit per l'administració educativa.

Per què és necessari?

1. Perquè **l'administració educativa ha tingut poc en compte l'evidència i el empírica** en el disseny i la implementació de polítiques i programes.
2. Perquè tenim a **Catalunya** una important massa crítica de **grups de recerca generant coneixement** sobre l'educació i el funcionament de les intervencions educatives.
3. Perquè comencem a disposar d'un **corpus d'evidència acumulada sobre què funciona (i què no)** en polítiques educatives que l'administració podria aprofitar per dissenyar **programes més efectius i equitatius**.
4. Perquè cal fer del català un **sistema educatiu que aprèn**, modern i connectat amb les tendències internacionals que **integren evidències i recerca en el disseny de polítiques educatives**.
5. Perquè necessitem una **recerca més connectada amb els problemes que afronta la política educativa**, i que contribueixi a generar **coneixement útil** per a la millora de l'educació.

En què consisteix?

En què consisteix?

- Elaboració d'informes breus sobre **elements clau** per avançar cap a un model PIE:
 - **Iniciatives internacionals** en favor de marcs de polítiques evidence-based: quines característiques tenen i com han funcionat?
 - **Mapeig de centres, grups i iniciatives** de recerca educativa a Catalunya.
 - **Estàndards d'evidència** segons tipologia de programa o moment del cicle de disseny de la política: amb quin nivell de rigor considerem fonamentada una política?
 - Aplicació d'elements de **condicionalitat**: s'han de finançar només polítiques basades en l'evidència? A partir d'un determinat pressupost? Només quan s'adrecen a un determinat col·lectiu?
 - **Mecanismes de seguiment**: qui i com es monitoritza i garanteix l'acompliment dels compromisos dels models PIE?

Període: **curs 2019-2020**

En què consisteix?

- Organització **de seminaris de treball (4 o 5)** al voltant dels **elements clau d'un model PIE** (iniciatives internacionals, estàndards d'evidència, condicionalitat, mecanismes de seguiment).
- Participarà en els seminaris un **grup estable de persones (10-15)**, amb els següents perfils/filiacions:
 - **Entitats impulsores:** Ivàlua, Fundació Jaume Bofill i Departament d'Educació.
 - **Àmbit acadèmic:** representants de grups de recerca i/o institucions universitàries.
 - **Àmbit docent:** representants i moviments de mestres.

Període: **curs 2019-2020**

En què consisteix?

- Elaboració d'un **document o blueprint** on es recullin els materials i les conclusions dels seminaris i es tradueixin en un **model accionable de PIE**. El model haurà de ser **assumit pel Departament d'Educació**, i es formularà en clau estratègica, incloent:
 - **Justificació**
 - **Àmbits d'incidència i metodologia d'inclusió d'evidències**
 - **Actuacions i mesures concretes, segons àmbits i àrees de responsabilitat**
 - **Calendari d'aplicació**
 - **Mecanismes de seguiment**
 - **(Altres...)**

Període: **curs 2020-2021**

Sr. Ismael Palacín

Director de la Fundació Jaume Bofill

Xarxes d'evidència

Un projecte per transferir l'ús i la generació de coneixement als centres educatius

Què són les Xarxes d'evidència?

Xarxes d'evidència (XE) és una iniciativa que persegueix:

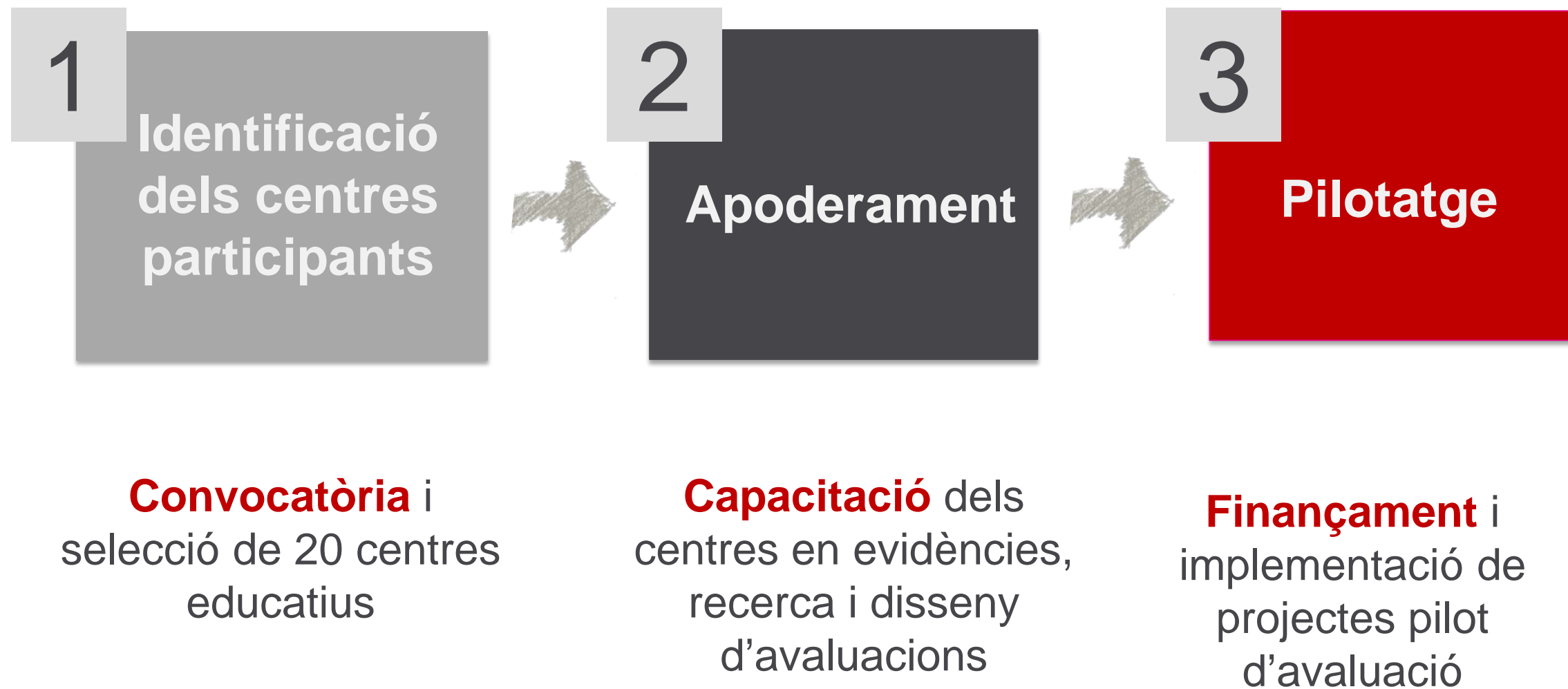
- a) Apoderar els centres educatius i el professorat com a **agents de coneixement** i motor d'**innovacions que tenen en compte l'evidència**.
- b) Afavorir la difusió i la **compartició d'evidències** entre centres i professorat, en el marc de **xarxes de coneixement** i experimentació.
- c) Potenciar el vincle entre **grups de recerca i centres educatius**, així com l'interès de l'acadèmia per una recerca educativa rigorosa i compromesa.
- d) Propiciar **canvis reals en les pràctiques i en els programes** dels centres, afavorint l'ús d'evidències i la generació de coneixement rigorós.
- e) Contribuir a una estratègia o pla de **promoció de l'avaluació i l'ús d'evidències del Departament d'Educació**, en col·laboració amb l'Agència d'Avaluació i Prospectiva de l'Educació.

La iniciativa de les **Xarxes d'evidència** es concreta en una **convocatòria oberta** per **apoderar** 20 escoles en el terreny de la recerca i l'evidència i **pilotar** alguns dels seus projectes.

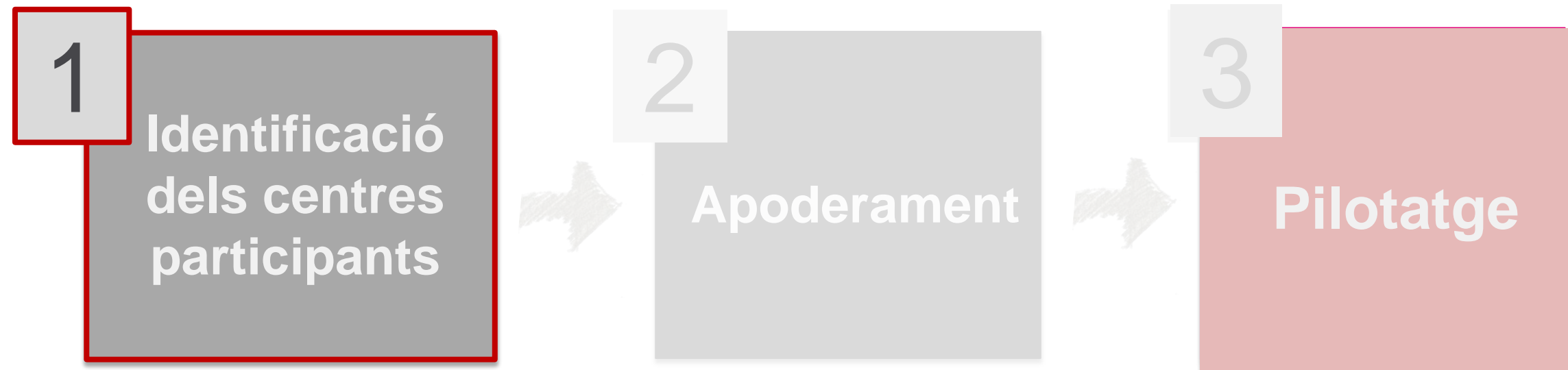
Per què és necessari?

1. Perquè **els docents tenen poc en compte l'evidència empírica** més rigorosa en el disseny i la implementació de les seves estratègies organitzatives i pedagògiques.
2. Perquè tenim a **Catalunya** una important massa crítica de **grups de recerca generant coneixement** sobre l'educació i el funcionament de les intervencions educatives.
3. Perquè disposem d'un **corpus d'evidència internacional sobre què funciona (i què no)** en educació que els centres podrien aprofitar **per ser més efectius i equitatius**.
4. Perquè en un marc **creixent d'autonomia de centre i capacitat d'innovació, un centre que sap aprofitar i generar coneixement és un centre que aprèn i evoluciona**.
5. Perquè les **experiències internacionals** indiquen que **els centres que col·laboren amb les universitats** s'apoderen en l'ús del coneixement.
6. Perquè la **transmissió de coneixement** es produeix entre iguals: **centres que aprenen d'altres centres**.

En què consisteixen?

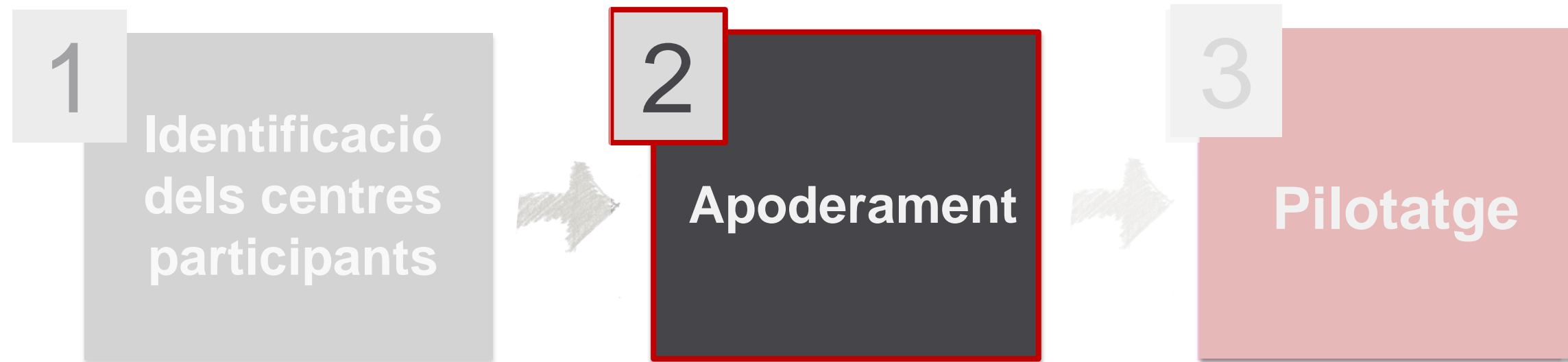
En què consisteix?

- **Convocatòria** per identificar centres i/o professorat interessats en l'avaluació i ús d'evidències.
 - **Selecció de 20 centres**: públics o concertats, primària i secundària
 - Protagonisme: **membres de l'equip docent i/o equip directiu** – “**agents de canvi**”
- **Captació d'avaluadors**: identificació i selecció de **8 o 10 recercadors** que s'encarregaran de la **formació i el seguiment dels agents del canvi**.
- **Involucració de grups de recerca**: casos pràctics i mentories

Període: curs 2019-2020

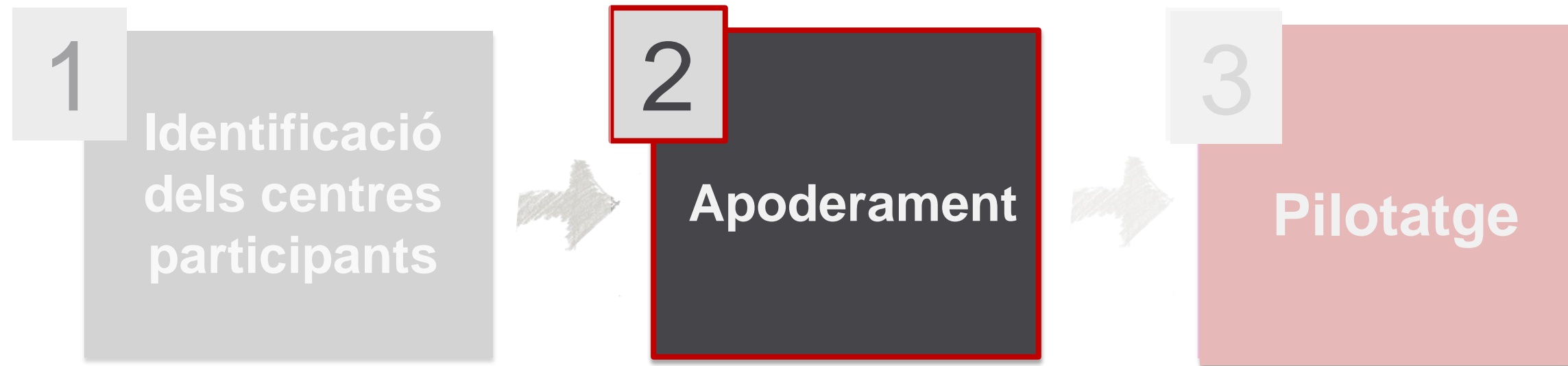
En què consisteix?

- Els **agents del canvi** reben formació i mentoria sobre com **entendre** l'evidència, com **aprofitar-la per a dissenyar** intervencions educatives i com **generar-ne** de nova.
- Els **agents del canvi** treballen amb **recercadors** en el **disseny d'un projecte d'avaluació**.

Període: curs 2020-2021

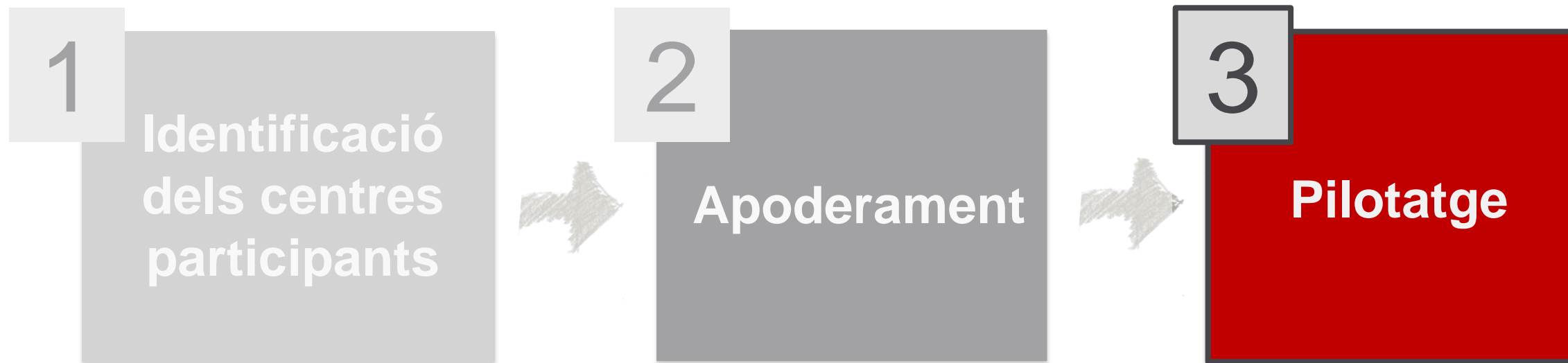
En què consisteix?

- Els **agents del canvi** s'encarreguen de **disseminar a l'interior del centre** el coneixement generat ("agents prescriptors") i participen en **espais compartits d'intercanvi** d'experiències ("comunitats d'interès").
- **Convocatòria i selecció de projectes pilot** d'avaluació per ser finançats i implementats el curs següent.

Període: curs 2020-2021

En què consisteix?

- **Implementació** dels projectes pilot seleccionats.
- **Monitorització** del procés d'implementació per part d'investigadors.
- Actes de **disseminació entre centres** i agents del canvi: els centres que piloten els seus programes comparteixen les seves experiències del procés d'implementació.

Període: curs 2021-2022

Iniciatives de difusió/comunicació:

- **Quizzes d'evidències:** un instrument de difusió gamificada
- **Infografies Què funciona:** l'evidència educativa en format disseminable
- **Microsite Què funciona:** l'evidència educativa a l'abast

Escoles d'evidència

La recerca per a la millora educativa

Una estratègia per **promoure i transferir el coneixement i l'avaluació** als centres i a les polítiques educatives, amb l'objectiu de lluitar contra les **desigualtats en educació**.